

I – MỤC TIÊU BÀI HỌC

HS cần :

- Biết được công nghiệp Bắc Mỹ đã phát triển ở trình độ cao.
- Hiểu rõ mối quan hệ giữa các nước thành viên NAFTA và vai trò của Hoa Kỳ trong NAFTA.

II – NHỮNG ĐIỀU CẦN LƯU Ý

HS xác định được :

- Công nghiệp Bắc Mỹ phát triển ở trình độ cao, thông qua việc phân tích các hình ảnh về công nghiệp hàng không và vũ trụ.
- Lãnh thổ và các quốc gia trong NAFTA, thông qua việc phân tích lược đồ Bắc Mỹ.
- Sự phân bố các ngành công nghiệp trọng điểm ở Bắc Mỹ.

III – CÁC PHƯƠNG TIỆN DẠY HỌC CẦN THIẾT

- Bản đồ Công nghiệp Bắc Mỹ.
- Một số hình ảnh về các ngành công nghiệp hàng không, vũ trụ, công nghệ thông tin ... của Bắc Mỹ.

IV – GỢI Ý TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC BÀI MỚI

1. Giới thiệu

Trong bài này, HS cần biết thế nào là sự phát triển công nghiệp ở trình độ cao, sự gắn bó mật thiết giữa công nghiệp và dịch vụ. Qua việc phân tích lược

đồ trong SGK, HS phải thấy được sự phân bố công nghiệp ở Bắc Mĩ quyết định việc hình thành các trung tâm kinh tế - dịch vụ lớn và nhu cầu hình thành khối kinh tế NAFTA. Ngoài ra, HS cần nắm vững được các ngành dịch vụ ở Bắc Mĩ.

2. Gợi ý tiến trình bài học

a) Sự phân bố công nghiệp ở Bắc Mĩ

GV yêu cầu HS dựa vào lược đồ 39.1, trả lời các câu hỏi trong SGK.

Quan sát lược đồ 39.1, HS có thể rút ra nhận xét sau về sự phân bố công nghiệp ở Bắc Mĩ :

- Công nghiệp Ca-na-đa tập trung ở các thành phố lớn phía bắc Hồ Lớn và duyên hải Đại Tây Dương.

- Công nghiệp Hoa Kì tập trung ở vùng Đông Bắc, vùng Nam và Đông Nam.

- Công nghiệp Mê-hi-cô tập trung chủ yếu ở Mê-hi-cô Xi-ti và các thành phố ven vịnh Mê-hi-cô.

- Sự chuyển biến trong phân bố sản xuất công nghiệp trên lãnh thổ Hoa Kì do tác động của cuộc cách mạng khoa học kĩ thuật và toàn cầu hoá nền kinh tế thế giới.

Trước đây, vùng Đông Bắc là nơi tập trung sức mạnh công nghiệp của Hoa Kì. Cuộc cách mạng khoa học kĩ thuật đã làm xuất hiện nhiều ngành công nghiệp hiện đại gắn liền với việc hình thành các trung tâm công nghiệp - nghiên cứu khoa học kĩ thuật ở phía Nam và Tây Nam Hoa Kì, từ đó dẫn đến sự xuất hiện của "Vành đai Mặt Trời".

b) Công nghiệp Bắc Mĩ phát triển đến trình độ cao

GV cho HS quan sát và phân tích hình 39.2 để rút ra nhận xét về ngành công nghiệp vũ trụ của Hoa Kì :

- Tàu con thoi Cha-len-giơ giống như một chiếc máy bay phản lực hơn là một tên lửa, như vậy có thể sử dụng nhiều lần như một máy bay phản lực.

- Điều đó đòi hỏi một trình độ khoa học kĩ thuật phát triển cao để có thể sử dụng các thành tựu mới nhất vào việc cải tiến và hoàn thiện các tàu vũ trụ từ dùng một lần sang sử dụng nhiều lần.

Qua việc quan sát và phân tích hình 39.2 theo gợi ý của GV, HS có thể rút ra nhận xét về ngành công nghiệp sản xuất máy bay của Hoa Kì như sau :

– Sản xuất máy bay Bô-ing đòi hỏi nguồn nhân lực đông, có tay nghề cao. Sự phân công lao động hợp lí.

– Việc chế tạo và lắp ráp máy bay đòi hỏi sự chính xác cao độ, việc chuyên môn hoá và hợp tác hoá trong khi chế tạo các chi tiết máy bay phải hợp lí, khoa học, chính xác và kịp thời để có thể lắp ráp thành các máy bay hoàn chỉnh theo đúng yêu cầu riêng của người sử dụng máy bay.

Từ đó HS có thể rút ra kết luận : ngành hàng không và vũ trụ của Hoa Kỳ đòi hỏi sự phát triển mạnh mẽ của các ngành công nghiệp, của việc nghiên cứu và ứng dụng các thành tựu mới nhất của khoa học và kĩ thuật vào công việc thiết kế, chế tạo các chi tiết và lắp ráp máy bay, tàu vũ trụ v.v...

c) Xác định các quốc gia trong NAFTA

GV cho HS quan sát lược đồ 39.1 để xác định được 3 nước thành viên của NAFTA là Hoa Kỳ, Ca-na-đa và Mê-hi-cô, đồng thời rút ra nhận xét về các ngành công nghiệp của ba quốc gia này :

– Hoa Kỳ : Phát triển tất cả các ngành công nghiệp, đặc biệt là các ngành kĩ thuật cao.

– Ca-na-đa : chủ yếu là các ngành hoá chất, luyện kim màu, khai thác lâm sản.

– Mê-hi-cô : chủ yếu là các ngành cơ khí, luyện kim, hoá chất, đóng tàu, lọc dầu.

V – GỢI Ý TRẢ LỜI MỘT SỐ CÂU HỎI KHÓ

Câu hỏi 1. *Nêu các ngành công nghiệp quan trọng của các nước Bắc Mỹ. Những năm gần đây, sản xuất công nghiệp ở Hoa Kỳ đã biến đổi như thế nào ?*

Công nghiệp mũi nhọn của Bắc Mỹ là các ngành sản xuất máy tự động, ngành điện tử, vi điện tử, sản xuất vật liệu tổng hợp, sản xuất máy bay phản lực, tên lửa vũ trụ ...

Cùng với sự phát triển của cuộc cách mạng khoa học và kĩ thuật, những ngành công nghiệp gắn với các thành tựu khoa học kĩ thuật mới nhất được phát triển rất nhanh dẫn đến sự xuất hiện của "Vành đai Mặt Trời" ở phía tây và phía nam Hoa Kỳ. Các ngành công nghiệp cơ khí, luyện kim, hoá chất, chế tạo ô tô... phát triển ở các thành phố lớn của Ca-na-đa và Mê-hi-cô dưới sự đầu tư của các công ti đa quốc gia Hoa Kỳ.

Câu hỏi 2. *Hiệp định mậu dịch tự do Bắc Mỹ (NAFTA) có ý nghĩa gì với các nước Bắc Mỹ ?*

NAFTA được thiết lập để có sức cạnh tranh với Liên minh châu Âu. Hoa Kỳ muốn mở rộng NAFTA bằng cách kết nạp thêm các nước Mỹ Latinh.

NAFTA cho phép các nước Hoa Kỳ, Ca-na-đa chuyển giao công nghệ cho Mê-hi-cô để tận dụng nguồn nhân lực và nguồn nguyên liệu của quốc gia này, tập trung phát triển các ngành công nghệ kỹ thuật cao trên lãnh thổ Hoa Kỳ và Ca-na-đa, vừa mở rộng thị trường nội địa vừa tăng sức cạnh tranh trên thị trường thế giới.